

Státní oblastní archiv v Praze

Č.j. SOAA – 1460-10/2015

Zpráva o činnosti za rok 2014

V Praze 24. února 2015

Činnost archivu byla soustředěna na plnění úkolů daných zákonem č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů v platném znění, a předpisů souvisejících, a úkolů stanovených odborem archivní správy a spisové služby MVČR. V návaznosti na ukončení generální inventury probíhala běžná úprava evidencí NAD a související práce. Základní činnosti archivu jako jsou předarchivní péče, zpracování a využívání, jsou v archivu ovlivněny jeho specifickým postavením v rámci archivní sítě. Správní obvod archivu je vymezen územím Středočeského kraje a hlavního města Prahy. Tento fakt ovlivňuje zásadně rozsah práce archivu. Do určité míry byly výsledky práce ovlivněny i fluktuací pracovníků, dané pracovními možnostmi v místě sídla archivu. Zpracování nových archivářů je náročné a dlouhodobé. Se srovnatelným personálním vybavením s ostatními archivy musí SOA v Praze zajišťovat služby pro mnohonásobně vyšší počet původců určených i neurčených. Dlouhodobě jsou specifické činnosti archivu zpracování archiválií a jejich využívání limitovány rovněž decentralizací některých deponitářů. Prostorová situace archivu je v delším časovém horizontu neuspokojivá a vyžaduje dořešení v dohledné době. Některé deponitáře vykazují závažné stavební nedostatky, které ohrožují, i přes dílčí opatření uložené archiválii. K výkyvům teplot dochází zejména v letních měsících. Jednotlivými archivy jsou využívány relativně volné kapacity v SOkA Rakovník a Kutná Hora.

Plnění úkolů archivu v rámci jednotlivých kapitol:

I. Spisová služba a předarchivní péče

I. oddělení SOA

U veřejnoprávních původců proběhla rozsáhlejší skartační řízení s významnými přejímkami u Krajského soudu v Praze, Krajského úřadu Středočeského kraje, Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze a Rehabilitačního ústavu Kladruby. U Krajského úřadu bylo dokončeno skartační řízení. Probíhala rovněž za součinnosti s Archivem hl. m. Prahy skartační řízení u obvodních soudů v Praze. Rozsáhlejší skartační řízení byla uskutečněna dále u České zemědělské univerzity, Policejní akademie, finančních úřadů, Hasičských záchranných sborů Středočeského kraje a hl. m. Prahy. Skartační řízení a výběr dokumentů dále probíhaly u České školní inspekce (Pražský inspektorát a Středočeský inspektorát, v obou případech s přejímkami archiválií do Státního oblastního archivu v Praze), u škol a školských zařízení (zde to byly mimo jiné Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra, Policejní akademie ČR) a některých dalších institucí.

U soukromoprávních původců šlo především o skartační řízení u zdravotnických zařízení (zde se jednalo mimo jiné o zdravotnickou dokumentaci, u níž byly skartace od března 2012 až do 1. 7. 2013 pozastaveny vyhláškou č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci). V rozsahu přibližně stejném jako v předchozích letech probíhala skartační řízení dokumentů (převážně „S“) u notářů.

Celkem bylo vyhotoveno 62 protokolů o skartačním řízení. V rámci skartačních řízení bylo posouzeno celkem 1236,27 bm dokumentů, z nichž bylo do archivu vybráno 112,49 bm.

Mimo skartační řízení bylo u Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy a Finančního úřadu pro hl. m. Prahu. Posouzeno bylo celkem 133,07 bm dokumentů, přičemž všechny byly určeny ke zničení.

II. oddělení

V případě skartačního řízení u Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj se jednalo o dokumenty zaniklého Pozemkového fondu ČR, které byly následně přes centrálu roz distribuovány do příslušných SOKA.

GŘ opraváren zemědělských strojů Vinoř – převzato na upozornění Správního archivu ministerstva zemědělství.

Jednání a metodická i praktická spolupráce s Krajským úřadem Středočeského kraje při získávání aktuálních soupisů matrik z matričních úřadů, předávání matričních knih z úřadů do archivu, informování úřadů o způsobu uchovávání spisového materiálu.

Průběžně se aktualizují kmenové listy a evidence prvopisů živých matrik a matričních indexů vedených do roku 1949 a uložených na matričních úřadech Středočeského kraje podle aktuálních soupisů poskytnutých matričními úřady po jejich zpracování, opravě a porovnání se seznamy původními, případně se skutečným stavem ověřeným na matričních úřadech.

III. oddělení SOA

Metodické návštěvy a jednání s veřejnoprávními původci: Česká pošta, s.p., Řízení letového provozu s.p., VoZP ČR, Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR, Technický a zkušební ústav stavební Praha, s.p., Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra.

Metodické návštěvy a jednání se soukromoprávními původci (pouze nejdůležitější): České dráhy a.s., Sellier a Bellot a.s., Česká spořitelna a.s., Atento Česká republika, a.s., ČEPS a.s., Komerční banka a.s., ČSOB a.s., Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Kooperativa, a.s., ČD Cargo a.s., Škoda Auto a.s., Kavalierglass, a.s., RWE Transgas a.s., ČEPRO a.s., MERO ČR, a.s., Metrostav a.s., UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.

Metodické návštěvy a konzultace probíhaly i s komerčními spisovny: EVROFIN Int. spol.s r.o., Iron Mountain Česká republika s.r.o., ARIES DATA a.s., Systematic a.s. Metodické návštěvy a jednání s veřejnoprávními i soukromoprávními původci byly v roce 2014 zaměřeny na konzultace k zákonu č. 499/2004 Sb., k vyhlášce č. 259/2012 Sb., k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, konzultace spisových řádů a spisových a skartačních plánů, na přípravu skartačních řízení, přebírání archiválií do SOA a problematiku elektronických systémů spisových služeb. S komerčními spisovny byly konzultovány převážně problematiky vyřazování dokumentů, skartačních lhůt a digitalizace dokumentů.

Konzultovány byly spisové řady pro 13 původců – ČEPS Invest a.s., Henkel ČR, CONSUMER FINANCE HOLDING, a.s., organizační složka, Technický a zkušební ústav stavební Praha, s.p., České dráhy a.s., ALMEDA, a.s., ČD Cargo, a.s., Škoda Auto a.s., GE Money Bank, a.s., ČEPRO, a.s., Metrostav a.s., 1. Žďárská plynářská a vodařská, a.s., Portál, s. r. o.

Spisové řady jsou veřejnoprávními i soukromoprávními původci konzultovány převážně v souvislosti s právními předpisy, změnami v nich, vytvářením skartačních lhůt, se zaváděním ESSS a potřebou získat certifikát jakosti podle normy ISO 9001.

III. oddělení vydalo 1089 skartačních řízení u veřejnoprávních a soukromoprávních původců. Zde byl zaznamenán mírný pokles proti roku 2013. Soukromoprávní původci využívají možnost danou zákonem č. 499/2004 Sb., a žádají o vyřazení dokumentů ve skartačním řízení, i když podle nižšího počtu skartačních návrhů je vidět, že začínají

vyřazovat běžné dokumenty bez souhlasu archivu. U mnohých vyplývá žádost o skartační řízení z pokynů auditorů v souvislosti s certifikací jakosti podle ISO 9001. Získávají tak oficiální doklad, který mohou předkládat kontrolním orgánům a jistotu, že nezlikvidují nic před uplynutím skartačních lhůt.

III. oddělení zajistilo celkem 1003 projednání zabezpečení dokumentů likvidovaných společností a celkem 231 protokolů o výběru archiválií mimo skartační řízení.

Počet žádostí o projednání zabezpečení dokumentů klesá v souvislosti se zrušením zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník k 31.12.2013, a tím povinnost likvidátora předkládat potvrzení archivu obchodnímu rejstříku k výmazu a s účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, platného od 1.1.2014, který stanoví, že pouze společnosti, které vstoupily do likvidace na základě rozhodnutí učiněného do 31.12.2013, postupují podle původních právních předpisů. Pro společnosti, které vstoupily do likvidace na základě rozhodnutí učiněného po 1.1.2014, platí § 11 odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb., na základě kterého žádají likvidátoři a insolvenční správci o výběr archiválií mimo skartační řízení.

Vyjádření k prostorám komerčních spisoven pro udělení koncese: 6

V roce 2014 žádaly o udělení koncese „vedení spisovny“ nové zájemci a stávající o rozšíření prostor o nové provozovny v Praze a na území Středočeského kraje. V pěti případech byly žádosti kladně vyřízeny a v jednom případě byla žádost zamítnuta.

Přejímání archiválií od původců, likvidátorů a komerčních spisoven: 91,60 bm

V souvislosti s likvidacemi byly vybrány za archiválie a přejímány většinou dokumenty k fondům u nás již uloženým. Nově založenými archivními fondy byly např. Výtvarná řemesla (dosud není zapsáno v PEVA, bylo v desinfekci), Hájek a.s., UniCredit Business Partner s.r.o., v likvidaci, EČS - Elektrárna Čechy-Střed, a.s. v likvidaci.

Problematika komerčních spisoven.

Jednání týkající se úpravy právních předpisů ve vztahu ke komerčním spisovněm byla v roce 2014 přetavena do zákona č. 56/2014 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 499/2004 Sb., a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Právními předpisy jsou nastaveny povinnosti komerčních spisoven jak směrem k archivům tak správám sociálního zabezpečení (týká se hlavně mzdových listů).

V roce 2014 byla dořešena otázka uložení dokumentů, které spravovala komerční spisovna INKAM s.r.o. Všechny dokumenty zrušených původců převzala do své správy komerční spisovna ARIES DATA a.s.

V roce 2014 byla komerční spisovnou Iron Mountain Česká republika s.r.o. majetkově převzata komerční spisovna A.L.C.Z. a.s.

V konkursu je komerční spisovna První archivní a spisovenská s.r.o., zapsaná u Městského soudu v Praze, ale s provozovnou na Jižní Moravě. Po dohodě mezi Moravským zemským archivem v Brně a SOA v Praze problematiku spisovny řeší MZA.

V roce 2014 proběhla odborná školení ke spisové službě ve Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, MERO ČR a.s., České dráhy a.s. (eSSL).

Celkem bylo v centrále SOA vyhotoveno 1157 protokolů o skartačním řízení. Pouze I. a II. oddělení posoudilo 1468,24 bm písemností ve skartačním i mimoskartačním řízení. Trochu odlišná situace je v oddělení fondů hospodářských subjektů, které vyřazuje ve skartačním řízení na žádost soukromoprávních původců. Tito neuvádějí vyřazované dokumenty v běžných metrech vyřazovaných dokumentů, ale vzhledem k vysokému počtu

skartační řízení převyšují 1500 bm. Z posouzených dokumentů bylo do archivu I. a II. oddělením převzato pouze 10% písemností.

Státní okresní archivy

realizovaly běžnou revizní činnost, zpravidla v souvislosti s prováděním skartačního či mimoskartačního řízení a instruktáží. Archivy pokračovaly s přednáškami zaměřenými na metodiku vedení spisové služby zejména v souvislosti se změnami v archivním zákoně a předpisech souvisejících. Vedle zpracování skartačních návrhů vyřizovaly archivy žádosti o projednání zabezpečení dokumentů zanikajících soukromoprávních původců. Na základě revize kmenových spisů a vlastních fondů obcí a škol, která byla provedena během generální inventury 2012 – 2013, byla rozeslána výzva k provedení skartačního řízení. Výběr oslovených původců byl podmíněn buď absencí skartačního řízení v minulosti, nebo jinými nedostatky při jeho provádění (např. tím, že do SŘ nenabízejí dokumenty kategorie A apod.). Osloveným původcům byla nabídnuta metodická pomoc v podobě školení. Nejednalo se pouze o zásady ukládání dokumentů a provádění skartačního řízení, ale také základy vedení spisové služby vůbec. Nabídku proškolení např. v SOkA Kolín využilo 17 původců.

Celkem bylo státními okresními archivy Středočeského kraje vydáno 794 protokolů ve skartačním řízení a 239 mimo skartační řízení. Pozornost byla věnována konzultacím a posuzování spisových řádů a spisových a skartačních plánů, zejména u původců s povinností vést spisovou službu. Schvalovací proces spisových a skartačních plánů určených původců představuje časově náročný úkol, neboť ve většině případů se jedná o opakované konzultace a návštěvy. Vybrané archiválie byly přejímány do okresních archivů po provedení základní očisty. Okresním archivům se podařilo převzít další obecní, školní i spolkové kroniky. Za zmínku stojí převzetí relativně dobře dochovaného fondu Strojní a traktorové stanice Beroun, společnosti KŽ Real, nástupce likvidovaných Královodvorských železáren a také dodatečně nalezených velmi zajímavých právních písemností bývalé Královodvorské cementárny do SOkA Beroun. V SOkA Rakovník patří mezi významnější dokumentace fondu TJ Sokol Kounov – dva pamětní listy z r. 1937, publikace ke svatovojtěšské tradici v Kounově, výuční a tovaryšské listy Františka Šímy vydané Společenstvem pekařů pro politický okres Rakovník 1933, dokumenty Obecné školy Olešná – vlastivědný deník školy 1933 a kronika 1880-1954. Archivu byly předány kroniky a zápisy spolků čtenářsko-divadelní spolek Olešná a Divadelní jednota „Tyl“ Olešná 1897-1948. Darem byla archivům předána fotodokumentace pedagogů a žactva Obecná škola Slabce 1926-1930. Materiály týkající se svatovojtěšské tradice v Kounově zachycují i nadregionální informace. Nové přírůstky výrazně přispějí k rozšíření badatelských aktivit odborníků zabývajících se regionální historií.

V návaznosti na dokončenou generální inventuru se v archivech začalo s delimitacemi v souladu s platnými pokyny. S výjimkou okresních archivů Benešov, Kladno a Mladá Boleslav, kde nejsou dostatečné prostorové kapacity, byla ukončena delimitace archivních fondů České spořitelny ze III. oddělení SOA v Praze do státních okresních archivů v regionu.

V SOkA Kladno bylo velkým úkolem roku 2014 vyklizení části nadzemních a především suterénních prostor depozitáře v Kladně – Rozdělově, ve kterých byly od dob bývalého okresního úřadu deponovány materiály, a které dosud neprošly skartačním řízením. V první řadě to byly duplikáty matrik, k nimž se přihlásil Krajský úřad Středočeského kraje. Celkem 1971 knih a 88 šanonů písemností bylo nejprve nově evidenčně podchyceno a následně odvezeno k dezinfekci do archivního areálu na Chodovci. Zde byly materiály rozděleny na dokumenty s proslou skartační lhůtou (484 knih) a dokumenty v ochranné lhůtě (1487 knih, 88 šanonů písemností). Následně proběhlo skartační řízení a převzetí materiálů Krajským úřadem Středočeského kraje. Archiválie byly převezeny do dočasných ukládacích prostor, které poskytuje SOkA Rakovník. Druhým souborem dokumentů z rozdělovského depozitáře určeným k vyklizení byly materiály bývalých okresních podniků. Ve spolupráci s Městským úřadem Slaný a Magistrátem města Kladno byly dokumenty rozděleny nejprve podle místa původního působení organizací (podniků), dále pak podle skartačních znaků a lhůt. Archivu připadne 13,18 bm archiválií, obě města budou muset zajistit skartaci nebo další uchování 111,78 bm písemností. Budoucí archiválie byly následně převezeny k dezinfekci do archivního areálu na Chodovci.

V průběhu roku byla dále provedena přejímka duplikátů matrik delimitovaných ze SOkA Litoměřice z farností, které nyní spadají pod území okresu Kladno, Mělník a Praha-západ. Převzato bylo 92 kartonů.

Státní kontroly byly uskutečněny v souladu s plánem provádění státních kontrol. Nově byl realizován systém provádění kontrol určenými kontrolujícími. V několika případech byly kontroly rozšířeny na základě podnětů. Podrobná zpráva zaslána odboru archivní správy a spisové služby MV ČR samostatně.

Přehled státních kontrol:

SOkA Benešov

Povodí Vltavy s.p. - výsledek byl bez výhrad – kontrola byla zaměřena na ukládání dokumentů a výběr archiválií.

Na základě podnětu byla provedena kontrola u Obecního úřadu Poříčí nad Sázavou. Zde byla shledána drobná pochybení v příjmu, označování a evidenci dokumentů. Původce neuvádí v podacím deníku spisové znaky a ani podle nich neukládá vyřízené spisy. Pochybení byla odstraněna.

SOkA Beroun

Město Řevnice - kontrola byla zaměřena na kompletní povinnosti vyplývající ze zákona a prováděcích předpisů, především na uložení dokumentů a spisovou službu. Nedostatky byly zjištěny především v oblasti uložení a označování dokumentů, dále se jednalo o chybný a neaktualizovaný spisový řád. Uloženo odstranění nedostatků do 20. října 2014, splněno.

Obec Poříčí nad Sázavou - společně se SOkA Benešov.

Město Hořovice - kontrola byla provedena mimořádně na základě stížnosti občana na způsob evidence dokumentů Stavebního úřadu Hořovice. Cílem bylo ověřit 1) způsob zaevidování

konkrétního spisu z roku 1998, k němuž se vztahuje stížnost a dále 2) způsob evidence dokumentů v současnosti. Zjištění: v roce 1998 byl porušen zákon v nedokonalé evidenci stavebních spisů, nicméně tento systém byl již od roku 2005 nahrazen zcela novým systémem GORDIC a systémem pro evidenci stavebních spisů VITA. Tyto plně odpovídají zákonným požadavkům. Nedostatky nebyly zjištěny.

SOkA Kladno

Městys Pavlíkov - kontrola byla zaměřena na kompletní povinnosti vyplývající ze zákona a prováděcích předpisů, především na uložení dokumentů, výběr archiválií a spisovou službu. Byla zjištěna pochybení zejména v nedokonalé evidenci spisů. Byla uložena nápravná opatření do 15. ledna 2015.

Obec Třebíz - kontrola byla zaměřena na kompletní povinnosti vyplývající ze zákona a prováděcích předpisů, především na uložení dokumentů, výběr archiválií a spisovou službu. Byla shledána řada nedostatků – úřední deska neobsahuje všechny povinné údaje, neprovádí konverzi úředních elektronických dokumentů na příjmu, nevede evidenci úředních razítek, neukládá ve spisovně uzavřené spisy a vyřízené dokumenty stanoveným způsobem, nevede evidenci o zapůjčování a nahlížení do spisů, nestanovila postup při spisové rozluce, nestanovila podrobnosti výkonu spisové služby v mimořádné situaci. Bylo uloženo odstranění nedostatků do 15. ledna 2015.

SOkA Kolín

Obec Dománovice – kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií, výběr archiválií ve skartačním řízení, výkon spisové služby. Zjištěné nedostatky: obec nikdy neprovedla skartační řízení. Spisový řád obec vydala, ale nezaslala na vědomí archivu. Neprovádí řádnou evidenci dokumentů (absence podacího deníku, podacího razítka, dokumenty nejsou nijak označovány). Dokumenty se neukládají podle spisového plánu. Zpráva o jejich odstranění dosud nebyla podána.

Obec Grunta - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií, výběr archiválií ve skartačním řízení, výkon spisové služby. Zjištěné nedostatky: obec nikdy neprovedla skartační řízení. Spisový řád obec vydala, ale nezaslala na vědomí archivu. Nedůsledné dodržování ustanovení spisového řádu. Zpráva o průběhu odstraňování nedostatků byla podána.

Město Čáslav - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií, výběr archiválií ve skartačním řízení, výkon spisové služby. Zjištěné nedostatky: nezaslání spisové normy na vědomí archivu, neexistence centrální spisovny, porušování ustanovení vyhlášky a zákona, zejména nedůsledným a nekoordinovaným prováděním skartačního řízení. Nedodržování ustanovení spisového řádu na vybraných odborech úřadu. Zpráva o odstraňování nedostatků bude podána do 31. ledna 2015.

SOkA Kutná Hora

Městys Plaňany - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií, výběr archiválií ve skartačním řízení, výkon spisové služby. Zjištěné nedostatky: Spisový a skartační řád nebyl zaslán na vědomí archivu a obsahuje v úvodní části zastaralé odkazy na legislativu. Městys od roku 1990 neprovedl skartační řízení. Podací razítko neodpovídá legislativě. Vyřízené dokumenty úřadu nejsou ukládány ve spisovně a

nejdou uloženy podle spisového plánu. Nebyly předloženy ke kontrole kroniky obce. Bylo uloženo odstranění nedostatků do 31. ledna 2015.

SOkA Mělník

Městys Škvorec - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Byly zjištěny tyto nedostatky: dokumenty nejsou při ukládání do spisovny označeny spisovými a skartačními znaky, není vedena evidence dokumentů vedených ve spisovně a skartační řízení neprobíhá v pravidelných intervalech. Termín k odstranění nedostatků byl stanoven k 31. 12. 2014 a zprávu o jejich odstranění zaslal úřad 18. 12. 2014.

SOkA Mladá Boleslav

Městys Kounice - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Byly zjištěny tyto nedostatky: nedůsledná evidence spisů a vedení podacího deníku, chyby v přidělování spisových a skartačních znaků – zpráva o odstranění bude podána do konce února 2015.

SOkA Nymburk

Státní zemědělská a potravinářská inspekce v Praze, inspektorát v Praze - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Při kontrole nebyly zjištěny žádné nedostatky.

SOkA Praha-východ

Městys Všetaty - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Byly zjištěny tyto nedostatky: skartační řízení neprobíhá u kontrolované osoby v pravidelných intervalech. Podací razítka městyse neobsahovala stanovené rubriky, není vedena evidence dokumentů v listinné podobě formou podacího deníku, nepřiděluje dokumentům spisový a skartační znak. Termín k odstranění nedostatků a podání zprávy byl stanoven k 31. 1. 2015.

Okresní správa sociálního zabezpečení Praha-východ - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Byly zjištěny tyto nedostatky: umístění suterénní spisovny bylo v rozporu s § 68 odst. 4 písm. c zákona o archivnictví, neboť docházelo k opakovanému poškození (v letech 2013–2014) uložených dokumentů průnikem vody. Zpráva o odstranění nedostatků byla podána.

SOkA Praha-západ

Úřad městyse Liteň - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Byly zjištěny tyto nedostatky: spisový a skartační plán neodpovídá platné legislativě, nedůsledné či chybné označování písemností spisovými a skartačními znaky, chyby v evidenci razítek a další. Zpráva o odstranění nedostatků byla v termínu podána.

SOkA Příbram

Obec Čerčany - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Byly zjištěny tyto nedostatky: u některých

dokumentů v podacím deníku není vyplněna kolonka Vyřízeno-odesláno, dne, komu/jak, ve spisovných chybí práškové hasicí přístroje. Nedostatky byly odstraněny.

SOKA Rakovník

Statutární město Kladno - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Byly zjištěny tyto nedostatky: spisový řád kontrolovaného statutárního města není v souladu s § 66 archivního zákona – neobsahuje dle § 22 vyhlášky spisovou rozluku a § 26 vyhlášky neuvádí vedení spisové služby v mimořádných situacích. Písemná zpráva o odstranění nedostatků byla protokolárně stanovena do 31. května 2015.

I. oddělení

Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje – územní odbor Příbram - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií a zásady vedení spisové služby. Byly zjištěny tyto nedostatky: bylo shledáno pochybení při plnění povinnosti uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií. Některé dokumenty označené dle spisového a skartačního plánu jako dokumenty se znakem a lhůtou S1 byly v minulosti skartovány přímo vyřizujícími referenty, aniž by byly zahrnuty do řádného skartačního řízení.

Magistrát hl.m. Prahy - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií. Kontrolující u dvou ze tří odborů zjistili některé nedostatky, zejména ne vždy dostačující metadata vedená o dokumentech v evidencích, zařazování dokumentů do spisů v ESSS, zřetelné vyznačení čísel jednacích na dokumentech v listinné podobě a pravidelné předávání vyřízených dokumentů a uzavřených spisů do hlavní spisovny MHMP v souladu se spisovým řádem MHMP. Následný dohled nad fungováním spisové služby bude proveden.

II. oddělení

Státní pozemkový úřad - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií. Při kontrole nebyly zjištěny žádné nedostatky.

III. oddělení

Vysoká škola ekonomická v Praze - kontrola byla zaměřena na povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií. Kontrolující zjistili řadu nedostatků, termín odstranění nedostatků byl stanoven do konce roku 2015.

SOA v Praze vedl správní řízení:

u obce Vlačice za porušení zákona č. 499/2004 Sb., §74 odst.1 písm.a) – zničení dokumentů;
u obce Hostovlice za porušení zákona č. 499/2004 Sb., §8 odst. 1, § 66 odst.1, § 74 odst. 6 a 8 písm.b)

u obce Dřínov za porušení zákona č. 499/2004 Sb., § 74 odst.1 písm. a) – zničení dokumentů

SOA v Praze zahájilo:

správní řízení za porušení zákona č. 499/2004 Sb., § 74 odst.1 písm. a) – zničení dokumentů Zemědělského obchodního družstva Nučice v likvidaci.

správní řízení za porušení zákona č. 499/2004 Sb., § 74 odst.1 písm. a) – zničení dokumentů Zemědělského družstva Dubina v likvidaci.

Podle zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění se na archiv obrátil pan ing. Jan Lukeš se žádostí o zaslání kopie protokolu o kontrole.

II. Zpracování archiválií

Zpracování a inventarizace archiválií probíhaly v programu JANUS v. 1.53. Proces zpřístupňování archiválií negativně ovlivňuje setrvalý nárůst administrativní, zejména ekonomické agendy i nárůst úkolů na úseku předarchivní péče. Kontrola archiválií při jejich předkládání ke studiu v badatelných archivu a v neposlední řadě personální problémy spojené především s nemocností zapříčinily nedokončení některých plánovaných úkolů v inventarizačních pracích. I přes výše uvedené komplikace dosahuje archiv na tomto úseku dobré výsledky.

SOA vPraze	Celkem zpracováno	Definitivně inventarizováno	Průběžně inventarizováno
I. oddělení	182,64	49,56	39,20
II. oddělení	9,00	3,95	12,64
III. oddělení	333,75	67,81	8,80
Benešov	37,95	0	17,84
Beroun	4,10	37,06	0
Kladno	80,42	6,66	75,86
Kolín	36,69	5,41	31,28
Kutná Hora	12,00	7,72	0
Mělník	55,37	1,79	53,58
Mladá Boleslav	12,92	3,3	8,95
Nymburk	30,07	2,16	26,80
Praha-východ	104,04	89,76	9,05
Praha-západ	51,47	25,99	22,66
Příbram	51,25	3,75	47,50
Rakovník	26,98	12,72	14,20

Pozn.:

Vypracování definitivních archivních pomůcek zaostává zdánlivě, jsou-li zpracovávány rozsáhlé archivní fondy.

Přehledné údaje obsahuje tabulka III/3.

Strukturu i rozsah zpracování fondů ukazují přiložené tabulky. Důraz byl podle možností kladen zejména na zpřístupňování kmenových fondů, badatelsky nejvíce frekventovaných, ale i slučování v minulosti prozatímně zpracovaných částí fondů a zejména definitivní inventarizaci. Podle možností a v souladu s uzavřenými smlouvami s jednotlivými diecézemi a pražskou arcidiecézí se přistupuje i ke zpracovávání církevních fondů. Průběžně jsou v archivech zpracovávány sbírky soudobé dokumentace. V SOkA Kladno proběhla dílčí evidence hodnotných písemností s hudební tematikou. Byl vytvořen soupis autogramů a autografů hudebních skladatelů A. Dvořáka, B. Smetany, A. Čermáka, J. B. Foerster, J. Jindřicha, E. F. Buriana, V. E. Koželuha, V. Nováka a V. I. Suka (připojena i Sbírka hudebnin Velvary), které jsou v držení SOkA Kladno a byly původně rozptýleny po archivních sbírkách.

V roce 2014 přijal SOkA Kladno nabídku spolupráce se Středočeským krajem v oblasti digitalizace. V rámci projektu Rozvoj eGovernmentu ve Středočeském kraji financovaném z prostředků SF EU bylo naskenováno cca 38,4 bm archiválií z osmi archivních souborů SOkA Kladno (získáno cca 261,4 tis. Reprodukcí). Ve všech případech se jednalo o kartotéky (lístky pro domácnost, policejní přihlášky apod.), které po základním zpracování budou využity pro potřeby úřední nahlédací agendy a badatelské účely. Digitalizační projekt byl velice náročný na čas a organizaci práce. Do příprav materiálu k digitalizaci, jejich svozu, zpětných přejímek a zpracování digitálních reprodukcí se postupně zapojili všichni zaměstnanci kladenského archivu včetně pracovníků najatých na DPP nebo školních praktikantů.

Jaroslav Šulc pracoval při odborné pracovní skupině pro vývoj softwaru pro popis archiválií na základě nových Základních pravidel při OASSS MV jako zástupce SOA v Praze.

V návaznosti na zpracování archivních fondů byly pravidelně doplňovány a upřesňovány lokační přehledy, uskutečnily se revize fondů nebo jejich částí, v souvislosti se scelováním fondů delimitace v rámci regionu a v zájmu maximálního využití místa přesuny archivních fondů. Výraznou položku představuje i vypracovávání lektorských posudků ke zpracováváním archivním pomůckám.

III. Evidence NAD, digitalizace a péče o fyzický stav archiválií

V souladu s platným pokynem Odboru archivní správy a spisové služby ministerstva vnitra k vedení evidence NAD včetně druhotné evidence ve smyslu zákona č. 499/2004 Sb. v platném znění a předpisů souvisejících se v archivu postupovalo při aktualizaci databáze PEvA. Archivní databáze PEvA byla aktualizována prostřednictvím modulů vnitřních a

vnějších změn, listů NAD i ARKY. Po skončení GI byl prováděn tisk nových karet ke všem fondům a byly kompletovány spisy o fondu. Dále byly definitivně upraveny inventáře vlepením změnových listů.

Nadále pokračuje spolupráce s muzei na úseku vypracování druhotné evidence NAD. Muzeím je trvale nabízena spolupráce a poskytovány konzultace k vedení druhotné evidence NAD.

Restaurování archiválií:

Matriky:

Křečovice 14 (index)

Maršovice 2

Sázava 1d

Starý Rožmitál 38 (index)

II. oddělení:

Ústřední správa valdštejnských velkostatků – účty z r. 1758

Vs Červené Pečky, karton 7 – aktový materiál

Vs Hořovice, pozemková kniha panství Jince z let 1604-1656 – rozpracováno z roku 2013

Vs Štáhlavy, pozemková kniha, inv. č. 225

Vs Tuchoměřice, inv. č. 644, 645 (karton 12) – aktový materiál

SOkA Mělník:

AM Mělník, č. knihy 124, Registra úroční 1558-1599 – rozpracováno z roku 2013

SOkA Nymburk:

AO Bříství, Plán polohy obce Bříství, 1893

SOkA Příbram:

AM Chlumeč – papírová listina z r. 1728 (č. 2910)

SOkA Rakovník:

Obecná škola Lužná, pamětní dokumenty uložené do schránky školy, 1914 (pergamenová listina, 2 papírové listiny, aktový materiál)

Přehled neuvádí archiválie, jejichž restaurování bylo v roce 2014 zahájeno a bude pokračovat v roce 2015. Kromě restaurování uvedených archiválií byly prováděny četné drobnější zásahy a přípravné práce v souvislosti s digitalizací (matriky, pro externí digitalizaci báňské mapy). Systematicky byly dezinfikovány a čištěny skleněné negativy Státního okresního archivu Příbram. Dále byly prováděny koordinační a kontrolní práce související s externím restaurováním (SPŠG a VOŠG Hellichova).

U nově přijatých archiválií byl prováděn mikrobiologický průzkum. V případě zjištěné kontaminace byly archiválie uloženy do karanténního depozitáře a poté hromadně dezinfikovány ve sterilizační lince Národního archivu. Celkem bylo takto dezinfikováno cca 400 bm archiválií z centrály (fondy Avia, Trojská mlékárna, Výtvarná řemesla, neuspořádané dodatky dalších fondů) i ze státních okresních archivů (SOkA Beroun – dokumenty obchodního domu Slanička, jednotliviny; SOkA Kladno – OS Slaný, farní úřady; SOkA

Kolín – Zemědělské a obchodní družstvo Nučice, DÚ Týnec nad Labem, Oblastní nemocnice Kolín; SOkA Kutná Hora – jednotliviny; SOkA Mělník – OS Kralupy nad Vltavou, jednotliviny; SOkA Mladá Boleslav – škola Ouč, jednotliviny, SOkA Praha-východ – jednotliviny, SOkA Příbram – farní úřady, negativy; SOkA Rakovník – AM Jesenice, DÚ Jesenice, Cechy Mšec).

Bylo pokračováno v kontrole fyzického stavu kinematografického materiálu (měření octového syndromu pomocí A-D stripů), který byl následně přebalován do archivních filmových krabic (50 krabic). Prozkoumaný a přebalený kinematografický materiál byl následně uložen do boxů se sníženou teplotou (12 °C) a relativní vlhkostí (30 %).

V mapovém sále II. oddělení byla prováděna kontrola fyzického stavu map, spolu s revizí jejich uložení. Celkem byl podrobně prozkoumán fyzický stav 469 především velkoformátových map. U 460 z nich byla zjištěna a zaznamenána mechanická poškození drobného i většího rázu.

Na mikrografickém pracovišti bylo vyhotoveno, zpracováno, zkontrolováno a zaevidováno 106 svitků mikrofilmu (53 302 políček). Byla provedena kontrola sbírky negativů v Rakovníku.

Fotografické práce byly zaměřené na vyřizování badatelských objednávek, pořizování fotodokumentace k akcím archivu (vernisáže výstav, odborné konference a semináře, exkurze, setkání zaměstnanců – celkem 853 fotografií) a na další potřeby archivu (119 fotografií).

Pro badatelské účely bylo vyhotoveno 1150 xerokopií a 927 digitálních kopií.

Dále byly prováděny práce související s údržbou přístrojů a modernizací technického zázemí.

Knižním skenerem Omniscan (Zeutschel) a digitalizačním zařízením Atlas bylo digitalizováno 594 matrik a indexů (101 049 skenů). Vedle nich byly uvedenými zařízeními digitalizovány také další archiválie, především 44 kronik ze státních okresních archivů. Předmětem digitalizace digitálním fotoaparátem byly archiválie z různých fondů, za zvláštní zmínku stojí především 532 digitálních kopií polonik. Digitalizováno bylo také pro výstavní účely (výstava 120 let místní dráhy Olbramovice – Sedlčany ve Státním okresním archivu Benešov). Pro vnitřní potřebu bylo knižním skenerem pořízeno 160 skenů a digitálním fotoaparátem 76 digitálních kopií archiválií.

V rámci projektu „Zajištění ochrany archivních dokumentů důležitých pro potřeby státu“ byly na projektovém pracovišti v Národním archivu zdigitalizovány dokumentovým skenerem dva kartony indexů k matrikám (969 skenů), pro SOkA Rakovník pak dva kartony policejních přihlášek fondu MNV Jesenice (1707 skenů) a kronika Sportovního klubu Pavlíkov (80 skenů). Byla provedena kontrola úplnosti a vyhotovena popisná metadata k rozsáhlému digitalizovanému spisu K. H. Franka (fond Mimořádný lidový soud Praha), který byl následně v digitalizované podobě zpřístupněn v badatelském archivu.

Prováděny byly práce související se správou digitálních dat (ukládání, zálohování, kontrola apod.).

Podrobný přehled digitalizace uvádí příslušná tabulka.

Fyzická kontrola archiválií je prováděna samotnými archiváři průběžně v rámci práce v depozitářích, při vyhledávání archiválií pro badatele a zejména při zpracování archiválií. U zjištěných a evidovaných závad se jedná převážně o viditelná mechanická poškození jednotlivin, jejichž stav je konzultován a posléze napraven ve spolupráci s konzervační dílnou. Je veden seznam archiválií, které vyžadují zásah konzervátorů, a je doplňován.

Průběžně jsou podle možností realizována cílená opatření směřující k odstranění zjištěných nedostatků.

Zhoršování fyzického stavu je možno očekávat u badatelsky frekventovaných fondů. V průběhu roku se díky automatizovanému systému měření a regulace dařilo držet v normách stanovených zákonem jak teplotu vzduchu v depozitářích, tak i vzdušnou vlhkost. Naměřené extrémní hodnoty překročily zákonem stanovené normy výjimečně, a to v důsledku výkyvů vnějších klimatických podmínek nebo krátkodobých výpadků technologických zařízení.

V zájmu ochrany archiválií bylo v badatelných archivu respektováno a dodržováno opatření studia písemností v bavlněných rukavicích. Degradaci archiválií lze trvale sledovat v souvislosti s vyšší kyselostí papíru u některých skupin historických archiválií.

V rámci péče o fyzický stav kulturních památek byly v souladu se zněním archivního zákona provedeny kontroly archivních kulturních památek v centrále (včetně AKP Štencův archiv a Supraphon), a v okresních archivech Kladno, Kutná Hora, Praha-východ, Příbram a Rakovník. U žádné z našich AKP nebylo zjištěno zhoršování fyzického stavu. Všechny AKP jsou digitalizovány. Zápisy z kontrol jsou přiloženy. Závady nebyly zjištěny.

IV. Využívání

Vydavatelská a publikační činnost

Vydavatelská a publikační činnost SOA v Praze i okresních archivářů je tradičně na dobré úrovni. Výčet publikační činnosti podává přiložený soupis bibliografické práce archivů a archivářů. Řada dalších drobných příspěvků byla připravena pro regionální tisk. Jak vyplývá z přiloženého přehledu publikační činnosti vydává SOA v Praze a okresní archivy buď samostatně nebo ve spolupráci s místními regionálními institucemi historické sborníky, jejichž odborná úroveň je laickou i odbornou veřejností hodnocena pozitivně.

Pro Středočeský sborník historický pokračuje zpracování historicko-vlastivědné bibliografie středních Čech za období 2000 - 2010.

V rámci prezentace archivu byly průběžně aktualizovány webové stránky SOA v Praze.

Přehled vydavatelské a publikační činnosti uveden v příloze.

Přednášky, semináře, exkurze a spolupráce s jinými institucemi

Centrála

- 8 přednášek pro vzdělávací agentury s výkladem archivního zákona, spisové služby, datové schránky i pro samotné původce (Marie Tarantová)
- přednáška s ukázkami matrik pro frekventanty kurzu Genealogicko-heraldické společnosti (Vladimíra Hradecká)

- výběr a ukázky šlechtické korespondence z let 1650-1730 jako podklady pro seminář doc. Zdeňka Hojdy pro studenty katedry pomocných věd historických a archivního studia FF UK (V. Hradecká)
- tři přednášky pro kurz kronikářů o archivních pramenech (2x) a o vývoji písma (1x) (V.Hradecká)
- dvě přednášky pro konferenci „Archivy školám, archiváři učitelům“ o pramenech pro dějiny rodiny (genealogii) (V. Hradecká)
- přednáška s ukázkami a exkurzí do budovy SOA v Praze pro VOŠ grafickou a SPŠ grafickou Praha (Martin Sovák)
- přednáška s ukázkami a exkurzí do budovy SOA v Praze pro studenty Centra orální historie na FF UK (M. Sovák)
- přednáška s ukázkami a exkurzí do budovy SOA v Praze pro studenty mediálních věd na FSV UK (M. Sovák)
- přednáška s ukázkami a exkurzí do budovy SOA v Praze pro ZŠ Praha – Chodov (M. Sovák)
- přednáška s ukázkami a exkurzí do budovy SOA v Praze pro gymnázium PORG Praha (M. Sovák)
- přednáška s ukázkami a exkurzí do budovy SOA v Praze pro gymnázium Nymburk (M. Sovák)
- dvě exkurze do budovy SOA v Praze pro konferenci „Archivy školám, archiváři učitelům“ (M. Sovák)
- natáčení s Českou televizí – „Tajemství rodu“ – díl s prof. Pirkem
- Lenka Svobodová, příspěvek na konferenci Církev a totalita v Teplé, 4.–5. 9. 2014, Krajský církevní tajemník Václav Molkup
- Lenka Svobodová, přednáška ve sboru CČSH v Praze – Modřanech, 25. 8. 2014 Krajský církevní tajemník Václav Molkup
- Jakub Šlouf, příspěvek na konferenci Annual Conference of the British Association for Slavonic and East European Studies, 5. 4. 2014–7. 4. 2014, Cambridge, Velká Británie. Téma příspěvku: The Škoda Works Blue-Collar Strikes in the Course of the Czechoslovak First Five-Year Plan (1949–1953)
- Zuzana Hendrychová působila pedagogicky na Vyšší odborné škole grafické a Střední průmyslové škole grafické (Hellichova, Praha)
- Martina Janatková přednesla na dvou seminářích pro pokročilé kronikáře obcí přednášku „Komplexní restaurátorský zásah na knize“

Státní okresní archivy

Benešov - ředitel archivu Michal Sejk přednesl celkem 8 přednášek pro veřejnost na témata: Dějiny školství v Týnci nad Sázavou od první světové války do roku 1940 (pro Vlastivědný klub Týnec nad Sázavou, 20 posluchačů); Dějiny školství v Týnci nad Sázavou po roce 1940 (pro Vlastivědný klub Týnec nad Sázavou, 15 posluchačů); Konec druhé světové války na Benešovsku (spolu s Mgr. Michalem Horáčkem, špýchar Vojkov, 30

posluchačů); Dějiny neveklovské farnosti (v rámci Noci kostelů, neveklovský kostel, 20 posluchačů); Dějiny neveklovské židovské obce (v rámci Dne pro synagogu, neveklovská synagoga, 40 posluchačů); . Dějiny neveklovské školy (Městská knihovna v Neveklově, 25 posluchačů); Dějiny neveklovské školy (pro žáky ZŠ Neveklov, 50 žáků); Neštetická hora (pro KČT Benešov v rámci celorepublikové akce Poslední puchýř, 80 posluchačů).

Michal Sejk zároveň působil jako externí pedagog (spolu s Jiřím Smitkou) na Filosofické fakultě Masarykovy university (výuka předmětu Archivnictví III., celkem 6 přednášek)

Externí přednáška v archivu byla proslovena v rámci výstavy 120 let železnice Olbramovice-Sedlčany Františkem Kavkou s účastí 20 posluchačů.

Exkurzí do archivu proběhlo v roce 2014 celkem 5 (archiváři z Univerzity Hradec Králové, Gymnázium Benešov (2), Střední odborná škola Benešov, Ještědská pobočka České archivní společnosti)). V rámci těchto akcí archiv navštívilo 128 osob.

Ředitel archivu Mgr. Michal Sejk pracoval v redakční radě Sborníku vlastivědných prací z Podblanicka a Ročenky ČAS v roce 2013.

Beroun - v rámci exkurze navštívili v tomto roce náš archiv velké množství žáků a žákyň (oproti loňsku) několika škol, kteří si vyslechli také přednášku o archivu a na témata z regionálních dějin. Šlo o Základní školu Žebrák, Gymnázium Hořovice a Základní školu Beroun-Závodí.

V rámci Mezinárodního dne archivů uspořádal Státní okresní archiv Beroun opět výjezdni besedu nad zajímavými dokumenty z historie Zdic a okolí. Zmíněná beseda se konala postupně na dvou místech, takže byla poměrně náročná: nejprve dopoledne v Základní škole Zdice a poté večer v Městské knihovně Zdice. Touto formou hodláme zajíždět v dalších letech i do ostatních větších obcí okresu.

Kladno - dlouhodobě aktivně spolupracuje s veřejností. I. Veverková prezentovala archiv na celé řadě kulturně – vzdělávacích akcích (9. 1. – slavnostní prezentace knihy „Co zůstalo z vodních mlýnů“, Slaný, 5. 2. – Hudební Kladno, Fontána, 4. 3. – Hudební Kladno, Kablo, 8. 3. – 70 let od likvidace rodinného tábora kostel, ČCH Kladno, 24. 4. – vernisáž malířů Macha-Koláčného a Modráčka, kladenský zámek, 14. 5. – Procházka Kladnem vsedě, Kladenská městská knihovna – Sítná, 3. 5. – Místo narození mlýn, Klub důchodců – Kablo, 7. 10. – Úvodní slovo na vernisáži výstavy Jiřího Karase, Galerie Radost, 20. 10. – vernisáž výstavy „Tvé jméno budu připomínat“ – ČCH Kladno, 3. 11. – vernisáž malířky Renaty Kaiserové, Obecní úřad Horoměřice.)

Ve spolupráci s kladenským gymnáziem byl připraven a následně realizován „projektový den“ se zaměřením na dějiny výuky a stavebně – historický vývoj budovy gymnázia (odborným garantem I. Veverková).

V archivu proběhlo krátké natáčení o Antonínu Čermákovi do pořadu ČT redaktora Stanislava Motla. Přípravu materiálů a obrazové vstupy zajistila I. Veverková.

V dubnu 2014 se na v centrále archivu sešli obecní kronikáři z Kladenska a Slánska. V průběhu dvou setkání zde byly diskutovány úřední a odborné požadavky kladené na výkon kronikářské funkce a rovněž také potřeby obecních kronikářů ve vztahu k jejich zaměstnavatelům (obcím) nebo archivu.

Kolín - i příležitosti Mezinárodní den archivů, 6. 6. 2014, Mikrosonda do paměti městské krajiny aneb proměny okolí Státního okresního archivu Kolín. Komorní výstava pod širým nebem, spojená s podvečerní besedou nad tématem výstavy. (J. Pejša, K. Pejšová). Pro žáky základní školy v Kolíně byla uskutečněna exkurze, spojená s ukázkami archiválií a přednáškou (J. Pejša).

Kutná Hora – archiv uspořádal 10. 6. 2014 den otevřených dveří v rámci Mezinárodního dne archivů spojenou s prohlídkou archivu a exkursem do historie archivu. Na podzim si připravila J. Vaněčková pro pracovníky SOA přednášku o vánočních tradicích na Čáslavsku spojenou s workshopem.

Jana Vaněčková: Zapomenuté kutnohorské spolky (29. října 2014, v rámci festivalu Kutná Hora, domov můj - Kutná Hora v XIX. století) Nástin dějin Časlavi do 19. století (pro dějepisný seminář na Gymnáziu Čáslav)

Vojtěch Vaněk: Archivář Jaromír Čelakovský a Kutná Hora (29. října 2014, v rámci festivalu Kutná Hora, domov můj - Kutná Hora v XIX. století)

Mělník – přednášky pracovníků archivu:

Alena Luxová: Via Francigena. Fara Praha - Kunratice

Dalibor Státník: *Zkrácení pracovní doby v roce 1956 a Revoluční odborové hnutí.*

Konference Československo v letech 1954-1962, pořádaná ÚSTR a Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích ve dnech 21. a 22. 5. 2014

Dalibor Státník: *Mělnické děti a učitelé za cizí války. Svědectví školních kronik o letech 1914–1918.* Konference Škola a Velká válka, pořádaná Muzeem Komenského v Přerově ve dnech 13. a 14. května 2014

Dalibor Státník: *Společenské organizace Slovenské národní fronty v okrese Svidník v letech 1968-1969.* Konference Slovenská veřejnost, diskurz a politika na sklonku 60. rokov 20. storočia, pořádaná Sociologickým ústavem SAV, Ústavem politických vied SAV a Filozofickým ústavem AV ČR ve dnech 6. -7. 11. 2014

Exkurze s výkladem a přednáškou:

25. 3. 2014 beseda se spisovatelkou Dagmar Štětinovou

5. 6. 2014 Beseda se spisovatelem Karlem Březinou a prezentace jeho nové knihy Mělník byl první, věnované motorismu na Mělnicku

Den otevřených dveří 14. 6. 2014 při příležitosti setkání rodáků a přátel města Mělníka

ZŠ Jungmannovy sady

ZŠ Pšovka

ZŠ Seifertova

3. 10. 2014 exkurze archivářů ZA Opava

Příběhy bezpráví - Měsíc filmu na školách – listopad 2013 - Program společnosti Člověk v tísni k výuce dějin 20. století - *Gymnázium Jana Palacha Mělník*, beseda k filmu o událostech r. 1989 v ČSSR – D. Státník

Mladá Boleslav - v roce 2013 se uskutečnily celkem 4 exkurze (2x 2. ZŠ Mladá Boleslav, 2x Střední zemědělská škola MB – celkem 67 osob).

Přednášky byly součástí exkurzí do archivu a 3 pracovníci (Benešová, Šustrová, Šimonek) prováděli po celý rok dle potřeby proškolení o vedení spisové služby na vyžádání původců.

Média: V roce 2014 archiv spolupracoval na různých propagačních osvětových, výzkumných a dalších činnostech s Muzeem Mladoboleslavsko, Muzeem města Mnichovo Hradiště, Osvětovou besedou Kosmonosy, Magistrátem města Mladá Boleslav.

Ve spolupráci s realizačním týmem České televize byla zahájena příprava na natáčení dokumentu o tragické srážce autobusu s vlakem u Bezděčína, při němž zahynulo přes 20 osob.

Dva pracovníci archivu jsou členy České archivní společnosti a Pekařovy společnosti Českého ráje a 1 pracovnice Vlastivědné společnosti Mladoboleslavsko.

Nymburk – přednášky pracovníků archivu:

Michal Řezníček přednesl příspěvek „Kudy ke svým předkům“ v Městské knihovně v Čelákovících.

Vladimíra Jiříčná přednesla příspěvek „P. Josef Vojáček a učitel Alois Holub“ v Kavárničce dříve narozených v Lysé nad Labem.

Lukáš Kovář přednesl příspěvek „O původu kamenů“ na celostátním semináři Vodní mlýny V. ve Vysokém Mýtě.

Exkurze

Igor Votoupal zorganizoval exkurze s přednáškami pro žáky a učitele škol z Lysé nad Labem: ZŠ Bedřicha Hrozného v Lysé nad Labem, 3 návštěvy, 60 osob a ZŠ J. A.

Komenského v Lysé nad Labem, 2 návštěvy, 37 osob.

Pracovníci SOkA jsou členy ČIS a ČAS, podílejí se na práci komise pro regeneraci městské památkové zóny v Lysé n. Lab., na práci „Společnosti přátel starého Nymburka“ a „Spolku rodáků a přátel města Lysá n. L.“, archiv spolupracuje s Polabským muzeem v Poděbradech při přípravě muzejních expozic (dobový tisk apod.), redakcemi regionálního tisku (Listy města Lysá n. L.), s regionální televizí MANOLA.

SOkA uspořádal u příležitosti Mezinárodního dne archivů výstavu archiválií týkajících se města Sadská pro studenty a veřejnost v prostorách sadské radnice. Akci navštívilo 115 návštěvníků.

Praha-východ – ve spolupráci se SOkA Praha-západ byl připraven při příležitosti Mezinárodního dne archivů první společné setkání kronikářů z obou přípražských okresů. Akce se uskutečnila v pátek 30. května 2014 ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy. Zúčastnilo se jí téměř 50 kronikářů a vlastivědných pracovníků z této oblasti. Nechyběli ani kronikáři z některých okrajových částí dnešní Prahy. Pavel Buchtele a Tomáš Herian si připravili přednášku na téma četnické stanice a jejich archivní fondy. Programem provázeli Tomáš Krákora a všechny referáty byly doprovázeny diskusí účastníků. Součástí setkání byla i malá výstavka vybraných archivních dokumentů.

Státní okresní archiv Praha-východ připravil při příležitosti Mezinárodního dne archivů exkurzi pro členy České genealogické a heraldické společnosti v Praze. Akce se uskutečnila v úterý 10. června 2014. Po úvodním představení práce archivu jeho ředitelem následovala prohlídka vybraných depotů a výstavka vybraných archiválií.

Praha-západ - archiv rozvíjel spolupráci s obcemi a školami v oblasti kulturně-výchovného a vlastivědného využívání archiválií. Této aktivitě se v archive věnuje zejména

P. Buchtele. Možnost exkurze v archivu využili v roce 2014 zástupci obecních úřadů Ptice a Dobříč, kulturní komise obce Všenory a škol ZŠ Černošice (2x), ZŠ Jeneč, ZŠ Líšnice, ZŠ Mníšek pod Brdy. Archiv také pořádal přednášky a besedy pro základní školy a obce. Tuto možnost využily ZŠ Třebotov, ZŠ Nučice, ZŠ Slapy, ZŠ a MŠ Jinočany, ZŠ Mníšek, ZŠ Černošice, ZŠ a MŠ Tachlovice, ZŠ Hostivice, Integrovaná střední škola Středokluky, ZŠ Velké Přílepy.

Přednáška P. Buchteleho o československých legionářích doprovázela akci při příležitosti vzpomínkového večera k 1. světové válce pořádaného obcí Všenory, na kterém se náš archiv podílel rovněž dokumenty prezentovanými na výstavě.

Státní okresní archiv Praha-východ se sídlem v Přemysleni a Státní okresní archiv Praha-západ se sídlem v Dobřichovicích připravily při příležitosti Mezinárodního dne archivů první společné setkání kronikářů z obou přípražských okresů. Akce se uskutečnila v pátek 30. května 2014 ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy. Programem provázel Tomáš Krákora a všechny referáty byly doprovázeny diskusí účastníků.

P. Buchtele se účastnil práce kulturní komise obce Všenory a pokračoval v přípravě soupisu příslušníků druhého zahraničního odboje (1939–1945) z okresu Praha-západ.

Příbram - v rámci Mezinárodního dne archivů byl uspořádán Den otevřených dveří, který se setkal s velkým ohlasem veřejnosti – přišlo kolem 200 návštěvníků. V badatelně byly vystaveny dokumenty k první světové válce a sociálním dějinám. Dále byly vystaveny pomůcky ke genealogickému bádání a během tohoto dne byla otevřena poradna pro genealogy.

V rámci MDA se uskutečnila sobotní procházka po mlýnech na Litavce.

Ve Sboru Církve československé husitské se konala přednáška o Příbrami za časů podobojí.

V archivu se uskutečnila přednáška Mgr. Rudolfa Šimka z Podbrdského muzea v Rožmitále pod Třemšínem o architektonické podobě barokních mlýnů.

V archivu se uskutečnily dvě přednášky pro veřejnost o mlýnu Flusárně v Příbrami.

Archiv se podílel na ověřování údajů pro pamětní desku legionářům v Buku.

Archiv uspořádal odborný seminář s exkurzí pro studenty Vysoké školy evropských a regionálních studií v Příbrami.

Uskutečnilo se 13 exkurzí žáků základních a středních škol a vysoké školy.

Archiv se podílel na výtvarné soutěži, pořádané Památníkem A. Dvořáka na Vysoké u Příbramě.

Pokračovala tradiční spolupráce s Galeríí Františka Drtikola a s Knihovnou Jana Drdy v Příbrami, s níž se připravuje výstava k výročí spisovatele a překladatele Hanuše Jelínka a publikace k výročí spisovatele Jana Drdy.

Pokračovala spolupráce s Podbrdským muzeem v Rožmitále pod Třemšínem. Tam nalezené velké množství cenných skleněných desek negativů byly společně identifikovány a po dohodě s ředitelem SOA Praha PhDr. Danielem Doležalem odvezeny do tamější restaurátorské dílny k dezinfekci, ošetření a digitalizaci.

Dále pokračovala spolupráce se Společností Jakuba Jana Ryby v Rožmitále pod Třemšínem při přípravě oslav a publikace k Rybovým výročím v roce 2015.

Archiv spolupracuje s Hornickým muzeem Příbram a s městskými muzei na Dobříši a v Sedlčanech, pro které byla společně s Historickým ústavem AV vyhledána a opatřena dlouhé roky nedostupná kopie první písemné zmínky o Sedlčanech.

Dále archiv spolupracuje s Památkem K. Čapka ve Staré Huti a se spolkem Řimbaba na Vysoké Peci (v Bohutíně) věnujícím se hornickým tradicím.

Pokračovala spolupráce s Národním památkovým ústavem v Praze.

Ředitelka a další odborní archiváři zasedali v redakční radě Podbrdsko.

Archiváři byli nápomocni představitelům měst a obcí při zajišťování jejich lokálních výročí (800 let města Příbrami, výročí příbramské synagogy, osobnosti Příbrami pro internetový portál, vyhledávání údajů pro pamětní desku v kostele sv. Vojtěcha na Březových Horách).

SOkA Rakovník - Veronika Doušová připravila a přednesla na konferenci Poohří 5 – Církev a společnost (16. a 17. října 2014) pořádanou Státním oblastním archivem v Litoměřicích referát Hospodaření se zádušním majetkem rakovnického a lounského kostela v raném novověku ve světle zádušních knih.

Jan Krško přednesl na konferenci 600 let přijímání podobojí (16. října 2014 Příbram) referát Pražská univerzita ve vztahu přijímání podobojí.

V rámci Mezinárodního dne archivů v přednáškovém sále Vlastivědného muzea v Jesenici přednesli archiváři 4 přednášky Archiv – křižovatka mezi minulostí a přítomností (přednášky spojené s vybranými ukázkami nejstarších listin městečka Jesenice).

V rámci MDA proběhla 8. června v na státním hradě Krakovec přednáška J. Krška „Dva životy Jana Husa na Krakovci“.

K uvedenému tématu Jana Husa archivář J. Krško připravil komentář pro dokumentární pořad připravovaný ČT 2 (vysíláno bude 2015)

Ve spolupráci s městysem Pavlíkov proběhla prezentace monografie Jana Krška Pavlíkov v proměnách času (Galerie Anderle Pavlíkov).

Archiv navázal na přednáškovou činnost z předchozích let a připravil pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Rakovník, Univerzitou třetího věku, Domovem Na Zátíší a Centrem sociálních služeb Rakovník cyklus přednášek věnovaných historii Rakovníka a regionu – Poznej Rakovník a jeho okolí (R. Mayerová – 20 přednášek).

J. Krško připravil a přednesl pro Městys Pavlíkov přednášku Z historie obce Pavlíkov.

Exkurze do archivu a praxe studentů v archivu:

Archiv navštívilo v průběhu roku 16 studentských a žákovských exkurzí. V rámci nich R.

Mayerová, tak jako v předchozích letech, seznamovala studenty s činnostmi a historií archivu, pomocných vědách historických, historií Rakovníka a regionu.

Ve sledovaném období archiv pokračoval ve vědecké a odborné spolupráci zvláště s Národním památkovým ústavem (územní odborné pracoviště středních Čech v Praze) a Muzeem severního Plzeňska v Mariánské Týnici, Muzeem T. G. Masaryka Rakovník, Rabasovou galerií Rakovník, Umělecko-průmyslovým muzeem v Praze, Pedagogickou fakultou UK Praha, Vlastivědným muzeem ve Slaném, Melicharovým vlastivědným muzeem v Unhošti, Západočeskou galerií Plzeň, FF UK Praha- katedrou archivnictví a PVH. Spolupráce pokračuje i se společenskými organizacemi, regionálními občanskými sdruženími a spolky (Muzejní spolek královského města Rakovníka, Sbor rakovnických

ostrostřelců - Ostrostřelci zemí Koruny české – Rakovník, Vlastivědný sbor Rakovnícka, Lužná místo pro život, Mikroregion Senomaty-Čistá, Občanské sdružení Kostelík, Občanské sdružení Děkov a Muzejní spolek Žlutice, Akademií volného času a Univerzitou třetího věku, Spolek vojenských vysloužilců arcivévodý Rainera pro Rakovník a okolí, Mlýnice Slabce, Muzeum Chříč).

Ředitelka pokračovala ve spolupráci se základními školami okresu na projektech Holokaust – tragédie lidstva, 25 let po sametové revoluci, Stopy bezpráví a Příběhy obětí válek, 25 let po. V rámci uvedených projektů poskytla pedagogům SPŠ a gymnáziu Rakovník, 1. a 3. ZŠ Rakovník konzultace a podklady včetně prezentace a přednášky.

Jan Krško, Renata Mayerová a Luboš Smitka, tak jako v předchozích letech konzultovali diplomové práce studentů oboru kulturní historie Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, dále oboru archivnictví-historie FF Univerzity Hradec Králové, Filozofické fakulty UJEP Ústí nad Labem, FF UK Praha obor PVH a archivnictví a ČZU – PEF Praha, Hospodářská a kulturní studia.

Státní oblastní archiv v Praze se aktivně zapojuje do akce Dny evropského dědictví a Mezinárodního dne archivů většinou uspořádáním dne či týdne otevřených dveří s exkurzí, odbornými přednáškami a tematickými výstavkami v prostorách archivu. Tyto akce se setkaly s pozitivním ohlasem veřejnosti.

Přehled akcí k MDA v SOA v Praze:

Místo	Datum	Událost
Zdice Základní škola	9. 6. 2014	Staré Zdice v originálních dokumentech – beseda nad vybranými archiváliemi Státního okresního archivu Beroun, od 8:00 pro děti místní školy a od 17:00 pro občany
Kladno budova archivu <i>nám. Starosty Pavla 11</i>	9. 6. 2014	Reálka a Reálné gymnázium Kladno – projektový den pro studenty kladenského gymnázia
Kolín u budovy archivu <i>Zahradní 278</i>	6. 6. 2014	Výstava pod širým nebem Mikrosonda do paměti městské krajiny aneb proměny okolí Státního okresního archivu Kolín . Dění výstavy v 19:00 hodin, spojená s podvečerním čajem a besedou nad tématem výstavy. Výstava se bude konat i za nepříznivého počasí, je připravena „mokrý“ varianta.

Kutná Hora budova archivu <i>Benešova 257/33</i> a Čáslav <i>Městské muzeum</i>	10. 6. 2014 a 14. 6. 2014	Den otevřených dveří spojený s prezentací nové badatelny a vybraných archiválií. Výstava nejstaršího dochovaného čáslavského privilegia , kterým je listina krále Jana Lucemburského z roku 1341.
Mělník budova archivu <i>Pod Vrchem 3358</i>	10. 6. 2014	Vernisáž výstavy obrazů Pavla Dvořáka v 17.00 hodin
Mladá Boleslav budova archivu <i>Staroměstské náměstí 1</i>	10. – 14. 6. 2013	Výstava Kaktusy a kaktusáři . Připomenutí 70. výročí úmrtí nejvýznamnějšího českého lovce kaktusů Alberto Vojtěcha Friče. Přístupna denně 9.00 – 18.00.
Sadská <i>Městský úřad Palackého nám. 1</i>	6. 6. 2014	Pohled do historie Sadské. Setkání s archiváliemi při příležitosti Mezinárodního dne archivů v zasedací místnosti Městského úřadu v Sadské
Přemyšlení budova archivu Přemyšlení 220	10. 6. 2014	Exkurze České genealogické a heraldické společnosti v Praze
Roztoky u Prahy Středočeské muzeum	30. 5. 2014	Setkání kronikářů pražského okolí – společný den SOkA Praha východ a SOkA Praha - západ
Příbram budova archivu <i>E. Beneše 337</i>	9. 6. 2014 a 14. 6. 2014	Den otevřených dveří s prohlídkou výstavy Podivuhodná Litavka anebo O síle mlýnského kola , připomenutí 1. světové války a poradenství pro genealogy. Procházka s PhDr. Věrou Smolovou po mlýnech na Litavce
Jesenice Vlastivědné muzeum <i>Oráčovská 15</i> a hrad Krakovec	9. 6. 2014 a 8. 6. 2014	Prezentace činnosti rakovnického archivu spojená s ukázkami vybraných archiválií Jesenice a okolí pro studenty ZŠ a veřejnost od 11, 13, a 14 hodin pro školy a od 17 hodin pro veřejnost Přednáška archiváře Jana Krška Dva životy Jana Husa na Krakovci

U příležitosti oslav MDA uspořádali pracovníci společné sobotní setkání archivářů 14.6. 2014 u Křečovic.

Pracovníci Státního okresního archivu v Berouně připravili své odborné příspěvky a program pro již V. setkání zaměstnanců SOA v Praze v roce 2014 ve Svatém Janu pod Skalou.

Archivy spolupracují se základními i středními školami ve svých regionech, konzultují diplomové práce studentů historických oborů. V okresních archivech i na centrále probíhají odborné archivní praxe studentů oboru archivnictví-historie. Odborní archiváři zasedají v redakčních radách historických a archivních sborníků regionálních i celostátních a kulturně-osvětových komisí svých regionů.

Rešerše a projekty

Počet žádostí o vyhotovování rešerší, opisů, výpisů a odborných dotazů vyžadujících dohledávání má stále rostoucí tendenci. Jenom za rešerše bylo v SOA v Praze vybráno celkem 128 302,- Kč a za sborníky 31 073,- Kč.

V archivu pokračovaly přípravné práce na vydání soupisu urbářů Středočeského kraje, doplňování soupisu vedut, na přípravě Regest aetatis Wenceslai IV. - svazku věnovaného archiváliím ze SOA v Praze a SOkA středních Čech. Práce na heuristické přípravě erbovnic listin pro vydání jejich soupisu v rámci grantu kolegů Županiče a Fialy byla ukončena –výsledky práce použity pro vydání publikace Šlechtický archiv c.k. ministerstva vnitra. Erbovní listiny.

II. oddělení spolupracuje s Národním technickým muzeem na mezinárodní projekt Daguerreobase, který si klade za cíl vytvořit rozsáhlou databázi daguerrotypií, daguerrotypických přístrojů, dobových reprodukcí, publikací a dalšího souvisejícího historického materiálu ve veřejných i soukromých sbírkách v Evropě. Databáze, která bude na konci projektu v březnu roku 2015 obsahovat přes 25 tisíc záznamů o předmětech v různých evropských sbírkách, bude přístupná všem zájemcům z řad odborné i širší veřejnosti, a to nejen prostřednictvím vlastního informačního portálu, ale z části se stane též součástí celoevropské sbírkové databáze Europeana.

Uzavřen byl projekt Česko-bavorské spolupráce PORTA FONTIUM – soupis bavarik ve středočeských archivech.

Karel Koucký, vedoucí projektu, Jiří Vichita a Jaroslav Šulc se podíleli na výzkumné činnosti společného projektu bezpečnostního výzkumu SOA a Národního archivu "Zajištění ochrany archivních dokumentů důležitých pro potřeby státu" (VG20112014054). V rámci tohoto projektu vycestovali do Velké Británie (Londýn, Národní archiv, Archiv města Westminster) a Austrálie (Melbourne, mezinárodní konference iPRES 2014).

K. Koucký dále v pozici českého koordinátora evropského projektu APEx absolvoval zahraniční cestu do Kodaně (Dánsko), kde se ve dnech 16. – 18. 6. 2014 konala porada národních koordinátorů s projektovým týmem APEx.

Výstavy a konference

Tradičně na dobré úrovni zůstává spolupráce s regionálními i centrálními vědeckými a kulturními institucemi. Archiv spolupracoval s muzei na výstavách, příp. samostatně připravil výstavy.

SOA v Praze a Státní okresní archiv Praha-západ ve spolupráci s Historickým ústavem Akademie věd ČR v.v.i. připravil jednodenní konferenci „Kroniky jako historický pramen. K sedmistému výročí úmrtí Oty Durynského“, která se konala 17. září v královském sálu Zbraslavského zámku. Příspěvky z konference budou uveřejněny na stránkách Středočeského sborníku historického a Mediaevalia Historica Bohemica.

SOA v Praze a Státní okresní archiv Benešov ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR v.v.i. a Muzeem Podblanicka pracoval na přípravě mezinárodní konference na téma Násilné migrace ve 20. století, která bude uskutečněna na podzim roku 2015.

SOA v Praze a SOkA Mělník zahájily přípravu výstavy "Ženy v Řepích" pro podzim roku 2015.

V prostorách společenské místnosti SOA v Praze byly připraveny výstavky novinek z knihovny SOA v Praze.

Státní okresní archivy pravidelně instalují v prostorách archivů drobné příležitostné výstavy na aktuální témata, které mají příznivý ohlas. Tradiční je i spolupráce především s regionálními muzei na přípravě a realizaci společných prezentací. K výstavám bývají uskutečňovány přednášky.

Benešov - mezi stálé spolupracovníky patří Muzeum Podblanicka, Muzeum umění v Benešově, Podblanický vědeckotechnický klub železniční Benešov, Pedagogické muzeum Jana Amose Komenského, Podblanické ekocentrum, svazek obcí CHOPOS či Posázaví, o. p. s. kterým poskytuje metodickou pomoc při koncipování a přípravě výstavy.

Beroun - V roce 2014 jsme se tradičně připojili k akcím, které probíhaly v rámci Dnů evropského dědictví ve dnech 6. a 7. září. V prostorách budovy archivu jsme připravili výstavu pod názvem „Šťastnou cestu“. *Historie dopravy na Berounsku*. Výstava měla příznivý ohlas, viděla jí i řada pražských návštěvníků právě probíhajících Hrnčířských trhů, celkem jí navštívilo během oněch dvou víkendových dnů asi 70 osob a následně pak několik desítek studentů v rámci výuky.

Kromě této vlastní výstavy v budově archivu společně s Muzeem Českého krasu v Berouně připravil archiv výstavu ke stoletému výročí zahájení první světové války „*Tak nám zabili Ferdinanda...*“, která se konala od července do září. Mgr. Jirí Topinka měl zároveň během vernisáže výstavy přednášku na téma vzniku Velké války.

Kladno – vstupní hala archivu je tradičně prostorem pro pořádání tematických výstavek. V průběhu roku zde byly zpřístupněny výstavy s názvy „Regionální literatura“, „Hudební Kladno“, „Velká válka“ a „Vánoční zvyky“ (autoři: I. Veverková, V. Kosová, R. R. Novotný).

Kolín - mikrosonda do paměti městské krajiny aneb proměny okolí Státního okresního archivu Kolín. Komorní výstavka pod širým nebem, spojená s podvečerní besedou nad tématem výstavy. (J. Pejša, K. Pejšová). Díky příznivému počasí mohla být výstava prodloužena do 13. 6. 2014.

Archiv dále připravil výstavu Proměny aneb každé místo má svoji historii... Příběh městského společenského domu v Kolíně. Městský společenský dům v Kolíně, vernisáž 1. 9. 2014 (J. Pejša) .

Spolupráce: Nálety na Kolín. Regionální muzeum Kolín, 23. 1. - 4. 5. 2014 a Hledání ideálního chrámu. Sakrální architektura na Kolínsku od klasicismu ke kubismu. Regionální muzeum Kolín, 5.9. – 30.11. 2014.

Kutná Hora – ve spolupráci s Městským muzeem v Čáslavi proběhla výstava nejstaršího dochovaného čáslavského privilegia, kterým je listina krále Jana Lucemburského z roku 1341. Výstava se konala ve výstavní síni v přízemí čáslavské radnice. Dále archiv připravil jako spolupořadatel výstavu 1914-2014. *Sto let od vypuknutí 1. světové války*, která se uskutečnila ve dnech 10. 6. 2014 – 10. 9. 2014 ve spolupráci s Městem Kutná Hora.

Mělník - archiv se podílel na prezentaci u příležitosti Dne rodáků a přátel města Mělníka v červnu 2014.

Výtvarné výstavy: od května pořádal v cca měsíčním intervalu výtvarné výstavy v prostorách archivu (Jiří Čermák, Pavel Dvořák, Alena Šedinová, Miloš Hájek, Eva Růtová, Lenka Hejdová).

Politický plakát – kýč a propaganda? Mělnická radnice 24. 7. – 29. 8. 2014

Mělnické vinobraní 1911- 2013. Výstava tiskovin, historických materiálů a fotografií.

V prostorách Galerie ve věži – Mělnického kulturního centra (září 2014).

Mladá Boleslav - nejprve se v dubnu uskutečnila tradiční chovatelská výstava mysliveckých trofejí ve spolupráci s Magistrátem města MB a Okresním mysliveckým sdružením, kterou navštívilo cca 300 lidí včetně exkurzí školních dětí. Letos to byla exkurze žáků ze Základní školy Katusice. Na výstavě bylo předvedeno celkem 570 srnčích, 78 dančích, 10 mufloních a 6 jeleních trofejí. Výstava byla veřejností hodnocena velmi pozitivně.

V červnu byla uspořádána odborná výstava Kaktusy a kaktusáři, která veřejnost seznámila s historií kaktusaření ve světě i v Čechách a popsala i historii mladoboleslavského kaktusářského spolku. Výstava byla uspořádána na počest 70. výročí úmrtí jistě nejslavnějšího českého lovce kaktusů Alberto Vojtěcha Friče. Kromě panelů s historickými informacemi a zobrazením jednotlivých rodů a druhů kaktusů zde měla veřejnost možnost shlédnout i sbírkové exponáty místních kaktusářů. Výstavu během necelého týdne navštívilo cca 750 lidí.

Poslední letošní výstavou byla další odborná výstava uspořádaná pod gescí PhDr. Aleny Benešové „Tak nám zabili Ferdinanda“ aneb vojna není kojná a světová válka teprve ne, která byla uspořádána ve spolupráci s Muzeem Mladoboleslava, Jednotou ČsOL v Mladé Boleslavi a občanským sdružením LIR 10. Rovněž tato výstava, kterou navštívilo 166 lidí, byla velmi pozitivně hodnocena.

Ve spolupráci s Městem Benátky nad Jizerou byla realizována stálá expozice Jiřího V. Krohy v „okresním domě“ v Benátkách, jehož je Kroha autorem, a pro niž byl využit jako základ materiál z Krohovy výstavy v archivu v roce 2013.

Archiv dále spolupracoval Městským kulturním zařízením města Bělá p. B. při přípravě výstavy Med. Dr. Josef Tieftrunk, osobní lékař císaře a českého krále Ferdinanda Dobrotivého, Dobrovickými muzei na výstavě ke 120 výročí školní budovy a Muzejním spolkem Kosmonosy na výstavě Počátky, rozvoj a zánik textilního průmyslu Kosmonosy Josefův Důl Mladá Boleslav.

Nymburk – výstava „Osobnosti města Lysé nad Labem“. Celkem 103 návštěvníků (ke dni 6.1.2015). (p. Jiříčná). S Polabským muzeem v Poděbradech archiv tradičně spolupracuje při přípravě muzejních expozic (dobový tisk apod.).

SOKA uspořádal výstavu archiválií týkajících se města Sadská pro studenty a veřejnost v prostorách sadské radnice (PhDr. Michal Řezníček, Bc. Martin Matoušek, Mgr. Lukáš Kovář, Vladimíra Jiříčná, Mgr. Igor Votoupal). Akci navštívilo 115 návštěvníků.

Na oslavách „111 let Gymnázia Nymburk“ a oslavách „140 let knihovny v Loučeni“ se podílel archiv vyhledáním a zapůjčením archiválií v originále či kopiích (Řezníček, Kovář).

Praha-východ – pomoc s přípravou a účast na vernisáži výstavy *Klecany v období let 1930–1945* v sobotu 26. 4. 2014 v Klecanech.

Státní okresní archiv Praha-východ a Státní okresní archiv Praha-západ připravily při příležitosti Mezinárodního dne archivů první společné setkání kronikářů z obou přípražských okresů. Akce se uskutečnila v pátek 30. května 2014 ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy. Zúčastnilo se jí téměř 50 kronikářů a vlastivědných pracovníků z této oblasti. Nechyběli ani kronikáři z některých okrajových částí dnešní Prahy. Součástí setkání byla i výstava vybraných archivních dokumentů.

Praha-západ – archiv se dále podílel přípravou nebo zapůjčením dokumentů na přípravě výstav a oslav výročí: výstava spojená s přednáškou a besedou se žáky ZŠ Jílové u Prahy jako součást pásma ke 100. výročí vypuknutí 1. světové války, výstava dokumentů k výročí 150 let školy v Chýni, výstava a přednáška s besedou při příležitosti 80. výročí otevření školní budovy ZŠ Jeneč, výstava archivních dokumentů k historii Základní školy v Mníšku pod Brdy, výstava archiválií a beseda se žáky v rámci projektového dne 100 let od vzniku první světové války v ZŠ Nučice, výstava archivních dokumentů při příležitosti otevření nové školní budovy v Dobřichovicích, přednáška Pavla Buchteleho o československých legionářích při příležitosti vzpomínkového večera k 1. světové válce pořádaného obcí Všenory, na kterém se náš archiv podílel rovněž dokumenty prezentovanými na výstavě, slavnostní křest knihy Řevnice na starých pohlednicích dr. Jindřicha Königa, výstava archivních dokumentů Sokola Řevnice při příležitosti oslav 120 let Sokola Řevnice, výstava dokumentů při příležitosti uctění památky padlých v 1. světové válce uspořádané Římskokatolickým farním úřadem Třebotov v Černošicích, výstava dokumentů k historii obce Horní Mokropsy (připravená Všenorskou knihovnou ve spolupráci s archivem), vzpomínka na Antonína Hřebíka v Řevnicích, výstava dokumentů k 1. světové válce v ZŠ Všenory, spojená s besedou pro žáky.

Příbram – Archiv uspořádal výstavu Podivuhodná Litavka aneb O síle mlýnského kola, která byla doplněna audiovizuální prezentací.

Archiv zapůjčil na Svatou Horu svou výstavu o jezuitech.

Archiv zapůjčil svou výstavu Paní učitelko, už nám nemusíte lhát, pro akci pořádanou Spolkem ve čtvrtek k 25. výročí Sametové revoluce.

V badatelně byly u příležitosti MDA vystaveny dokumenty k první světové válce a sociálním dějinám. Dále byly vystaveny pomůcky ke genealogickému bádání a během tohoto dne byla otevřena poradna pro genealogy.

Pokračovala tradiční spolupráce s Galeríí Františka Drtíkova a s Knihovnou Jana Drdy v Příbrami, s níž se připravuje výstava k výročí spisovatele a překladatele Hanuše Jelínka a publikace k výročí spisovatele Jana Drdy.

Rakovník – V prostorách Výstavní síně na radnici archiv uspořádal výstavu Sto let „Bílého domu“ v Rakovníku“ (výstavní síň na radnici 4. září až 5. října 2014).

SOkA připravil ve spolupráci s Městskou knihovnou Nové Strašecí výstavu „Novostrašecká knihovna v minulosti a současnosti“ (přednáškový sál MěÚ Nové Nové Strašecí 12. až 24. září 2014).

Ve spolupráci s Knihovnou NM v Praze a Městysem Pavlíkov uspořádal archiv v prostorách Galerie Anderle v Pavlíkově při příležitosti 600. výročí Husova pobytu na Krakovci výstavu „Pavlíkov v nejstarších písemných dokumentech“. Vystaven byl originál quodlibetu mistra Jana Husa (5. července 2014).

SOkA Rakovník spolupracoval s Muzeem T. G. Masaryka Rakovník a Spolkem vojenských vysloužilců na výstavě „Velká válka 1914-1918 v Novém Strašecí“ (přednáškový sál MěÚ v Novém Strašecí 2. až 19. října 2014)

ZŠ a MŠ v Lužné poskytl podklady k výstavě věnované *100. výročí otevření nové školní budovy*.

Archiv spolupracoval s Obecním úřadem Děkov na přípravě výstavy „Děkov a Vlčkov – oživlá minulost“ (v prostorách zrekonstruované fary v Děkově 13. a 14. září 2014).

Badatelská agenda

Služby poskytované badatelům jsou komplikovány opatřeními, která vedení archivu přijalo v souvislosti s množícími se krádežemi v archivech, a to zcela důsledné pročíslavání zapůjčovaného aktového materiálu a jeho zpětná kontrola ještě za přítomnosti badatele, snížení počtu předkládaných evidenčních jednotek atd. V roce 2014 bylo pročíslaváno celkem 583 260 z toho na centrále 257 731 listů. Totéž množství bylo kontrolováno následně při vracení archiválií. Zvláště jsou počítány a zaznamenávány ceny (kolky a známky) a zpětně kontrolovány. Tyto práce jsou časově velmi náročné. Ve státních okresních archivech bylo pročíslaváno celkem 325 529 folií.

Oddělení péče o fyzický stav archiválií zaměřovalo pozornost především na prezentaci digitalizovaných archiválií na internetu. Do června 2014 byly digitalizované matriky SOA Praha zveřejňovány prostřednictvím aplikace Acta Publica, jejímž provozovatelem je Moravský zemský archiv v Brně. V prvním pololetí probíhaly intenzivní práce na vývoji vlastní aplikace eBadatelna, která zahájila zkušební provoz v červnu a ostrý

provoz 1. července. V souvislosti s prezentací digitalizovaných matrik byly vytvářeny náhledové kopie ve formátu JPEG a distribuovány na webový server. V roce 2014 bylo takto zpřístupněno 554 digitalizovaných matrik. Celkový počet matrik zpřístupněných na internetu v digitální podobě dosáhl čísla 6061 (tedy cca. 60 % sbírky). U 172 katolických farností je zdigitalizována a zveřejněna kompletní řada matrik. Důležitou činností směrem k badatelské veřejnosti byla také průběžná aktualizace popisných metadat k digitalizovaným matrikám.

Dalším počinem v této oblasti bylo zveřejnění 475 digitalizovaných listin na internetovém portálu mezinárodního projektu Monasterium.

Náhledové kopie digitalizovaných archiválií byly průběžně nahrávány na síťové úložiště archivu do složky s přístupem pro badatele. Takové archiválie tedy nadále nejsou badatelům fyzicky zapůjčovány.

Počet badatelů i badatelských návštěv v roce 2014 stoupl na centrále téměř o 1000, v SOkA SK o 200 badatelů. Zájem badatelů se soustředil tradičně na regionální historii, rodopis, významné osobnosti regionů, dějiny obcí, spolků, historie zemědělství, topografie, dějiny válek, ekologie a další. Vzrostl zájem o sbírku fotografií, mapy a vložky k vodním knihám, parcelní protokoly a podklady k pozemkovým knihám.

Počet badatelských návštěv byl v SOA v Praze na centrále v průměru 33 badatelů na den. Postupné doplňování matrik na internetu se začíná mírně projevovat.

Rostoucí zájem o studium archivních fondů hospodářských subjektů dokládá jejich bohaté využívání pro soukromé účely, k úřední potřebě nebo pro vědeckou práci (např. Tranzitní plynovod, Pivovary a sladovny, Benzina, Pražská kabelovna, Polygrafia, Tabák KH, Čokoládovny, lučební Kolín, ČKD Tatra Smíchov, Bankovní dům Petschek, Státní pedagogické nakladatelství, Cukrovar Ratboř, Masospol Písnice, Loděnice Praha, Walter, Motorlet, ÚUR, ÚLUV, Zbrojovka F. Janeček – Jawa, Módní dům Podolská, Průmyslové závody Dolní Bousov, Cosmanos, Konstruktiva, Nakladatelství Odeon, Metrostav, Sázavan, laboratorní přístroje, ČKD Dukla, ČKD, Teplotechna, Pražské záložny, Union Cukr, Tiskárna Mír, ČSA, ČKD Dopravní systémy, Poldi-SONP, Poldina Huť, PŽS, Sbírka akcií, spisy KSO a další). Archivní fond Casanova byl využíván zahraničními badateli.

Vedle konzultací s badateli a zodpovídání řady rodopisných dotazů archiváři prováděli jako obvykle vyhledávání podkladů pro úřední potřebu: Státní pozemkový úřad, Národní památkový ústav, Lesy ČR, soudy, státní zastupitelství, notářství a advokátní kanceláře – za účelem dědických řízení a dalších majetkoprávních vztahů, potvrzení doby zaměstnání; dosažené vzdělání; v menší míře potvrzování absolvování devátého ročníku školní docházky pro účely důchodového zabezpečení; dále podklady pro určování státního občanství; vyhledávání stavební dokumentace objektů, stavebně historické průzkumy, rešerše pro místní úřady k dějinám obcí, hasičů, o kronikách, o historii vodárenství a vodohospodářství, odbojová činnost, historické fotografie a plakáty, regionální periodika, dějiny loutkářství aj. Mnohdy se jedná o časově náročné práce, protože se hledá i v nezpracovaném materiálu. Časově náročné jsou i požadavky Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, týkající se dohledávání převodů nemovitostí na stát, Ministerstvo financí, krajského úřadu a jiných subjektů o různé dokumenty majetkoprávní povahy ale i dohledávání údajů pro Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, justici, Policii ČR, Ministerstvo obrany i vědecké pracovníky - věznění v 50. letech, účast v III. odboji, Akce K, osvojení, spolupráce s pracovníky Policejní akademie atd. Jsou vyhotovovány i

matriční výpisy pro matriční úřady a pro soudní komisaře, zahraniční i domácí advokátní kanceláře.

Archivní knihovny

Archivy pokračují ve zpracování knihovního fondu v programu KP WIN, respektive jeho up grade VERBIS. Využívanost archivních knihoven pro badatele se pomalu zvyšuje. Knihovna centrály koordinuje činnost knihoven SOkA včetně výjezdů podle přijaté koncepce. Bylo nakoupeno 1 146 titulů, nově zapsáno do KP WIN 1 408 titulů. Celkem je v knihovnách SOA v Praze (včetně knihoven okresních archivů) 282 497 svazků, zpracováno je 241 032 svazků, za rok zpracováno 8 476 svazků a počet přírůstků je 6 226 svazků. Státní okresní archivy pořízují pro své knihovny zejména tituly vztahující se k regionální historii.

Zahraněční cesty jsou podrobně rozepsány v příloze.

V. Řídící, ekonomická a organizační činnost

Agenda spojená s řízením archivu, celostátní a interní porady, plánování, kontrola a vykazování činnosti, hospodářská činnost související s provozem archivu (pokladna, rozpočet, evidence majetku apod.) personalistika, auditor, podatelna a administrativa.

Odborným pracovníkům je umožněn profesní rozvoj účastí na stážích včetně zahraničních (viz příloha), seminářích, konferencích, archivním kursu a jazykových kurzech, exkurzích, seminářích a restaurátorském kurzu dalšího vzdělávání při NA, účastní se na odborných seminářích, přednáškách a konferencích pořádaných jinými institucemi, odborných přednáškách a školeních pro fotografy a konzervátory, školeních k programům MS Office, archivním programům atd.

Pracovníci archivu se zúčastňují jednání poradní skupiny pro přípravu SW pro aplikaci nových pravidel pro pořádání archiválií, pravidelných zasedání valné hromady ČAS, činnost ve specializovaných komisích archivu (vědecká, IT, digitalizační, metodická).

Příloha č. 1 k výroční zprávě za rok 2014

Specializované archivy v druhotné péči SOA v Praze – centrála

Název a sídlo archivu: Ústav dějin Univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy v Praze, Ovocný trh 5, 116 36 Praha 1
Zřizovatel, IČO: Univerzita Karlova v Praze, sídlo tamtéž, IČO 00216208
Kontaktní osoby: Doc. PhDr. Petr Svobodný, Ph. D., ředitel Ústavu dějin - Archivu UK v Praze, tel. 224 491 475, petr.svobodny@ruk.cuni.cz
Mgr. Petr Cajthaml – vedoucí Archivu UK, vedení evidence NAD, tel. 224 491 481, petr.cajthaml@ruk.cuni.cz
Webové stránky: www.udauk.cuni.cz

K tomu též:

Název a sídlo kulturně-vědecké instituce: Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty UK, Albertov 6, 128 43 Praha 2
Zřizovatel: Univerzita Karlova (Přírodovědecká fakulta), sídlo tamtéž, IČO 00216208
Kontaktní údaje: PhDr. Et Mgr. Eva Novotná – ředitelka Mapové sbírka PřF UK, tel. 221 951 355, novotn48@natur.cuni.cz
Webové stránky: www.natur.cuni.cz/geografie/mapova-sbirka

Název archivu: Archiv Českého vysokého učení technického v Praze, Zikova 4, 166 36 Praha 6
Zřizovatel, IČO: České vysoké učení v Praze, rektorát, sídlo tamtéž, IČO 68407700
Kontaktní osoby: Mgr. Magdalena Tayerlová – vedoucí Archivu ČVUT, správce PEvA, tel. 224 353 551, tayerlov@vc.cvut.cz, archiv@vc.cvut.cz
Webové stránky: www.cvut.cz

Název a sídlo archivu: Archiv Akademie výtvarného umění v Praze, U Akademie 4, 170 22 Praha 7
Zřizovatel, IČO: Akademie výtvarných umění v Praze, sídlo tamtéž, IČO 604461446
Kontaktní osoby: PhDr. Luděk Jirásko, CSc., vedoucí Archivu AVU, tel. 220 408 231, fax. 233 381 662
Webové stránky: www.avu.cz

Název a sídlo archivu: Archiv DIAMO
Ul. 28. října 184, 261 13 Příbram
Zřizovatel, IČO : DIAMO, s. p.
Kontaktní osoby: Ing. Jiří Karas
tel.:318 628 835, karas@diamo.cz

Příloha č. 2 k výroční zprávě za rok 2014

Tabulky ke zprávám - viz následující strany

Příloha č. 3 k výroční zprávě za rok 2014

Bibliografie prací archivu a archivářů za rok 2014